

4k-KERHO SVEITSIN ALPEILLA 28.-29.7.2011

Grimentzin matkalla oli mahdollisuus lähteä 4153 metriin kohoavan Bishornin huipputukseen paikallisten vuoristo-oppaitten johdolla. Kymmenen ennakkoluulonta nevalaista ja pari muuta ottivat haasteen vastaan.

Valmistautuminen alkoi edellisenä iltana hakemalla vuokraamosta 2,5 sentin pituisilla piikeillä varustetut jääraudat kenkiin sekä valjaat. Sovittelussa oli omat ongelmansa, koska meille riittävän isoja varusteita ei meinannut löytyä tarpeeksi. Lisäksi YouTravelin oppaat Sari ja Michelle antoivat mukaan selviytymispakkauksen: Korvatulppia yhteisyöpymistä varten, pari raakaa porkkanaa sekä pikkupullo syttyvänvahvuiselle etanolille tuoksuva nestettä. Mihin ihmeeseen porkkanoita tarvitaan? No, niistähän voi veistellä arpanoppakuutioita pelaamiseen, mikäli aika käy illalla pitkäksi majalla! Nousuun lähdettiin Zinalin kylästä 1656 metrin korkeudesta aamupäivällä 28.7.2011 Jarkon vetämässä letkassa.

4k-joukko lähtöpaikalla Zinalissa 1656 metrissä. Takarivissä vasemmalta Peter, Ulla, Tiina, Petri, Eila, Riitta, Raimo ja Seppo. Eturivissä vasemmalta Jarkko ja Arja sekä viikon aikana joukkoon täydellisesti sulautuneet NEVAaan kuulumattomat Kati ja Janne.

Alkumatka oli kiemurrellen nousevaa hyvää polkua metsä- ja niittymaastossa. 2200 metrin tienoilla alkoi avara puuton maisema ja polku kapeni muuttuen kivikkoiseksi ja lopulta suoranaiseksi rakaksi. Onneksi ei ollut lunta maassa, koska se olisi hävittänyt siellä täällä kivissä olevat maalimerkit.

Viimeiset metrit ennen 3256 metrissä olevaa Tracuitin majaa kiskottiin kallioon kiinnitetystä ketjusta lähes pystysuoraan. Kokonaisuutena nousu oli kuitenkin helppo, koska matkalla ei ollut ainuttakaan "ilmavaa" paikkaa, siis sellaista, jossa polun vieressä on jyrkkä pudotus tyhjiyteen. Näkyvyys vaihteli auringonpaisteesta lähes nollaan, sillä välillä ripsi vettä tai räntää tai oltiin kirjaimellisesti pilvessä.

Matkaa tänä torstaipäivänä kertyi vajaat yhdeksän kilometriä, mutta se vei liki seitsemän tuntia, koska nousu 1656 metristä 3256 metriin verotti vauhtia.

Kun korkeutta kertyy, ilma viilenee yllättävän paljon. Peräti 110 henkeä majoittava vuonna 1929 rakennettu Tracuitin maja ilmestyy tarpojille illan suussa pilven sisältä 3256 metrin korkeudessa.

Illalla Tracuitin majalla oli kymmeniä muitakin vaeltajia kuin me. Ruokapöydässämme sattui sellainen kommellus, että syötyämme alkukeitot kokosimme likaiset lautaset pinoksi pöydän päähän nopeuttaaksemme tarjoilijan toimintaa. Tarjoilija tuli ja selitti ranskaksi sekä muutamalla sanalla englanniksi ja käsimerkein: ”Te syötte kaikki ruokalajit samoilta lautasilta!”. Siinä sitten jaettiin lautaset takaisin pöytään satunnaiseen järjestykseen ja pöytä töhräytyi kun jokaisen lautasen pohja oli saanut kosketuksen keitontähteeseen pinkan alemmasta lautasesta. Ruoka oli hyvää ja sitä oli paljon, eikä lautaskommellus nälkäisten ruokahalua haitannut. Menettelyn selitti se, että sähköttömällä majalla elettiin käytännöllisen nuukasti. Juomien hintataso oli kovanlainen mutta ymmärrettävä, koska kaikki tavara tuotiin sinne helikopterilla. Paikalliset vuoristo-oppaat Daniel ja Erik ottivat meidät haltuunsa jo illalla, jotta jääautojen sitominen kenkiin sekä valjaitten pukeminen voitiin harjoitella sisätiloissa. Sitten kaikki etsiytyivät 40 henkeä vetäviin makuuhuoneisiin, koska tiedossa oli herätys neljältä ja lähtö viideltä. Porkkanoille ei ollut käyttöä.

Yöpuulle. Useimmille uni maistui vaikka tuuli ulvoi nurkissa – ellei muuten niin parilla Buranalla vuoristotaudin oireita ehkäisten. Talon tarjoamat vällyt pitivät lämpimänä vaikka lämmittämättömässä huoneessa oli kosteaa.

Iltaankkaus Tracuitin majalla.

Perjantaiamuna syötiin pikainen niukka aamupala ja lähdettiin lumiseen harmaaseen sumuiseen pimeyteen otsalamppujen turvin aikataulun mukaan viideltä. Evääksi saatiin karmean makuista teetä. Hetken kävelyn jälkeen joukko sidottiin köysiin kahteen ryhmään, kumpaankin opas kärkeen ja kuusi tarpojaa perään. Köysivarmistus on tarpeen lumen alla jäätikössä olevien 30 metriä syvien railojen varalta. Oppaat toki tiesivät työnsä ja railoista harpottiin yli. Varsinaisen nousun alkaessa sidottiin jääraudat kenkiin, vaikka jäätikkö ei mitään liukasta ollut vaan kaikkialla oli noin 25 senttiä uutta lunta.

Meidän kaksi ryhmäämme ehtivät keulille ja pari vierasta ryhmää sekä yksittäisiä narulla toisiinsa kytkeytyneitä pareja tuli perässä. Siis turistikohdeko Bishorn on kun samana aamuna sinne nousi ainakin 30 henkeä? Ei sentään, ei sinne kuka tahansa Sveitsin käkikellokylien ihailija lähde kiipustamaan.

Aamu alkoi sarastaa ja aurinko hävitti sumunrippeet. Rinteen jyrkentyessä askelta joutui väkisin lyhentämään koska ilma oli ohutta, mutta koko ajan jatkettiin hidasta tahtia ilman pitempiä taukoja. Aurinko lumisessa maisemassa oli ankara. Minulla oli päällekkäin kahdet aurinkolasit: Alimmaisena silmälasivahvuuksille hiotut ja niitten päällä läppämalliset tavallisten lasien päälle tarkoitetut. Tämä tuplavahvuuskaan ei ollut yhtään liikaa, ja nenän alta paloi nahka, sillä siihen ei ollut osunut aurinkorasvaa.

Näillä kengillä jää polkat ja tangot tanssimatta... tai jää ikuiset askelmerkit lattiaan.

Viimeinen nikama Bishornin huipulle 4153 metriin noustiin "nelivedolla" köyttä apuna käyttäen kello 10 maissa perjantaina 29.7.2011. Noin neljän kilometrin tarpominen uudessa lumessa tuhannen metrin nousun kera vei viitisen tuntia. Sään suhteen onni todellakin suosi meitä: Pakkasta muutama aste, lähes tyyntä ja pilvet olivat enimmäkseen alapuolellamme. Maisemat olivat kirkaassa aurin-gossa todella mahtavat ja vain muutama lähihuippu oli korkeammalla kuin me. Jopa 50 kilometrin päässä oleva Mont Blanc näytti olevan matalammalla, vaikka todellisuudessa se on noin 600 metriä korkeampi kuin Bishorn.

Aamunkoitteessa kohti Bishornia naruun kytkettynä vuoristo-oppaan tallatessa polkua. Jos tulee "tarve", sekin tehdään narun ulottuman päässä ilman toivetta piilopaikasta.

Viimeinen rutistus huipulle 4153 metriin. Hengitetään hitaasti ja rauhallisesti - huohottamisesta ei ole apua, koska ilmaa on vain 60 % siitä mitä meren tuntumassa Etelä-Suomessa.

Huiputusvalokuvia muistoksi itse kullekin. NEVAN 4-k-kerho on perustettu!

Toisessa maailmassa! Sanoin ja kuvin kuvaamatonta. Tämän voi kokea ainoastaan paikan päällä ja vain silloin kun sää suosii. Meitä todella onnisti! Kirkas aurinko, syväsininen taivas, puhdas vitivalkea lumi, vuoret, valkoiset pilvet alapuolella, tyyni hiljaisuus, pikkupakkanen...

Huipun kupeessa pidetyn evästäuon jälkeen otettiin jääraudat pois ja alettiin liu'utella vauhdilla alamäkeen – edelleen turvallisuussyistä köyden kahlitsemana. Tracuitin majalla vuoristo-oppaat jättivät meidät omillemme, syötiin lounas ja lähdettiin laskeutumaan kohti Zinalia. Paluumatkalla joukkomme hajosi useampaan pikku ryhmään sillä joillakin näytti olevan kiire takaisin alas, vaikka kyllä niissä maisemissa olisi ensikertalaisena viihtynyt pitempäänkin. Kylällä toki oli laajempi olutvalikoima kuin Tracuitin majalla ;-)?

Kaikkiaan perjantain aikana noustiin 3256 metristä 4153 metriin, josta sitten laskeuduttiin 1650 metriin. Alastulomatkaa oli noin 12 kilometriä, mikä vei ruokatauko pois lukien noin kuusi tuntia. Sen jälkeen kyllä tunti mikä omien polvien ja etureisien kunto on, tai ellei olisi tuntenut, olisi ollut jo tuonelassa.

Lounastauko ennen paluumatkaa Tracuitin majalla. Sveitsin lipun alla sumussa olisi syöksy Zinalin kylää kohti. Hankalakulkuisessa maastossa oleva maja huolletaan nykyään helikopterilla.

Valloittamissamme korkeuksissa on riski saada vuoristotauti, jota voi ilmetä jo 2500 metrin korkeudella, jossa ilman paine on noin 73 % merenpinnan paineesta. Tauti on yleinen yli 3500 metrissä saati sitten reilussa 4 kilometrissä, jossa paine on vain 60 % siitä, mihin suomalaiset ovat tottuneet. Oireita ovat päänsärky, pahoinvointi, heikotus, unettomuus, turvotukset sekä epäsosiaalinen käytös. Pahimmillaan tulee kiireellistä alemmaksi laskeutumista ja hoitoa vaativia keuhko- ja aivo-ongelmia.

Hyvä ruumiillinen kunto ei suojaa vuoristotaudilta, sillä taipumus lienee perinnöllinen. Onneksi ikääntyminen vähentää riskiä - eihän me nevalaiset mitään nuorukaisia oltukaan - eikä kenellekään tullut ruumiillisia tai käytöksellisiä oireita, joista ei olisi parilla Buranalla ja huumorilla selvinnyt. Ohueen ilmanalaan myös tottuu. Alkuviikon majoittuminen Grimentzin kylän 1600 metrin korkeudessa sekä yksi yö Tracuitin majalla 3200 metrissä ilmeisesti jo auttoi.

Teksti ja kuvat: Seppo Mikkonen